

Říjen – listopad 2013

č. 134

Informační leták

Kněžského bratrstva sv. Pia X.

Brno, 29. července – Sv. Marty

Drazí věřící,

v duchu slov sv. Pavla „pravda vás osvobodí“ je nutné čas od času zdůraznit principy, na nichž naše víra stojí, a také upozornit na nebezpečí a zradu katolické víry skrze ty, kteří plnost zjevení a lásku k plnosti zjevených pravd opustili. Je to právě náš svatý patron Pius X., který svým životem a působením ukázal, že nikdy nelze církevní politiku nadřadit vyznání víry či z diplomatických důvodů zásadní pravdy zamlčovat. V tomto duchu vyznali i tři biskupové Kněžského bratrstva sv. Pia X. u příležitosti 25. výročí svého vysvěcení hlavní principy nutné pro uchování víry a jasně označili příčiny současné církevní krize.

Nejprve vyznávají, že vysvěcení biskupů byl „hrdinský čin... pro záchranu víry a katolického kněžství“, proto obžaloba z neposlušnosti byla nespravedlivá, a tudíž všechny církevní tresty včetně exkomunikace byly od počátku neplatné. Msgr. Marcel Lefebvre a Msgr. Antonio de Castro Mayer vysvětili biskupy pro pokračování katolické tradice na základě mimořádné jurisdikce, světili je *ad unitatem Ecclesiae*, „k jednotě Církve“ (jednota biskupů s hlavou – papežem), jak byli běžně voleni a ustanovováni biskupové v Církvi více než tisíc let, před uzákoněním povinnosti explicitního jmenování papežem. Tento i v současnosti platný pozitivně-církevní zákon je logicky dispensován na základě stavu obecné nouze vyvolané nositeli papežského úřadu, protože by jinak znemožnil pokračování řádného života katolické církve a uchování víry. Pokud nastane nepředvídaná situace, kdy pozitivně-církevní zákony brání spáse duší, dispensuje se jejich platnost, jak nás učí stará církevní zásada, pojatá i do posledního paragrafu nového *Kodexu*: „Spása duší je nejvyšším zákonem.“ Proto měl náš zakladatel apoštolský mandát vysvětit biskupy pro Církev v jednotě s papežem, s jeho Kristem ustanoveným úřadem. Potřeba biskupů pro uchování katolického života je dostatečným důvodem jejich vysvěcení a nemusí nastat žádná jiná mimořádná událost. Biskupové jsou totiž pastýři duší a udělovatelé svátostí, nikoliv proroky katastrof. Kdo v tomto nepochopil našeho zakladatele, kterému nejvíce leželo na srdci uchování života víry pro pomoc všem duším ve stavu nouze Církve, ten nepochopil smysl našeho apoštolátu. Kdo není přesvědčen o plné legitimitě vysvěcení našich biskupů, musí uznat platnost církevních trestů a na naší činnosti se nesmí dle tradiční nauky Církve podílet. Proto také odstoupivší papež

odmítl uznat neplatnost „exkomunikace“, neboť ve světle tradiční nauky by to znamenalo uznání stavu nouze, tedy uznání své spoluviny. Podle subjektivistického pojetí v novém *Kodexu* by to bylo sice možno vykládat i jinak, ale to logicky neočekával. Že si byl Benedikt XVI. těchto skutečností vědom, je víceméně jisté, protože nevzdělanost a nedostatek postřehu jsou vlastnosti, které mu ani ve vysokém věku přičítat nelze. Joseph Ratzinger je konzervativní liberál s německou cílevědomostí, pracovitostí a velkou diplomatickou zkušeností, který si i dnes, po svém odstoupení, uchoval z ústraní vliv na řízení Církve, jak se ukázalo i v souvislosti s první encyklikou papeže Františka.

Dalším důležitým vyznáním je to, že příčinou krize je II. vatikánský koncil, a ne jeho interpretace. Relativizace této skutečnosti by vedla k věroučným kompromisům a odpadu od plnosti tradičního vyznání víry, jak to vidíme u indultních společností, které se místo duchovního boje o tradici stávají jakýmsi liturgicko-folkloristickými spolky, které zdůrazňováním krásy tradiční liturgie zakrývají věroučnými omyly podkopené základy domu.

Zásadní vyznání našich biskupů se týká v devátém bodě nového mešního obřadu, v němž se biskupové hlásí k zásadám našeho zakladatele. „Římský misál promulgovaný Pavlem VI.“ není „řádným výrazem ‚legis orandi‘ katolické církve latinského ritu“ (Benedikt VI., *Summorum pontificum*, čl. 1), alebrž: „Nová mše, která nabyla účinnosti roku 1969, umenšuje vyjevení Kristovy vlády skrze kříž. Ve skutečnosti její obřad stírá a zatemňuje obětní a smírný charakter eucharistické oběti“; není tedy vůbec autentickým výrazem katolické víry, a proto je nedůstojnou liturgickou formou zacházení s Nejsvětější Svátostí.

V desátém bodě varují biskupové před falešnými nadějemi – krize Církve pokračuje, „trvají tytéž příčiny a přinášejí tytéž následky“.

Buďme za toto jasné vyznání katolických principů našim biskupům v čele s naším generálním představeným Msgr. Bernardem Fellayem vděční, protože veškerá naše činnost se musí odvíjet od jasných věroučných zásad. To se týká nejen nás, kněží, ale i všech věřících. S bolestí býváme svědky toho, jak často sentimenty vítězí nad úsudky rozumu a jak někteří katolíci jsou schopni se po dlouhou dobu současně angažovat v záležitostech podnikaných v indultním duchu, hlásit se k našemu Kněžskému bratrstvu a někdy se i podílet na sedisvakantistických aktivitách. Je to naprosto schizofrenní postoj, který odpovídá liberálnímu přístupu k pravdě. Takový věřící pak těžko vyzná

se sv. Pavlem: „Vím, komu jsem uvěřil.“ Ve svědomí máme povinnost následovat poznanou pravdu a svědčit o ní, k těm, kteří jdou jinou cestou, se chovejme korektně, nejde o nějaké osobní nepřátelství, ale tvářit se, jako by neexistovaly zásadní rozdíly v pohledu na krizi Církve, je pokrytecké. Smyslem života víry není hledání útěch a zážitků, jak to odpovídá egoismu moderního člověka, smyslem života tradice není vytváření jakéhosi konzervativního „spolča“, ale služba Bohu, služba zjevené pravdě. Někdy se setkáme s tím, že někteří zároveň propagují Kněžské bratrstvo sv. Pia X., Kněžské bratrstvo sv. Petra, biskupa Williamsona apod. Takoví lidé buď nepřístupují k víře s rozumovým úsudkem, ale nahrazují ho jakýmsi sentimentem, či provozují laciný populismus na poli víry, nebo mají snad jiné, mnou nepoznané záměry.

Prosme za naše biskupy, aby i nadále věrně vykonávali svůj biskupský úřad, vyprošujme pro ně hojně Boží požehnání. Prosme také za naše představené a za nás všechny, abychom nesešli z cesty, kterou nám v Boží prozřetelnosti náš zakladatel ukázal, a byli tak věrnými svědky plnosti katolické víry.

V současném liberalismu je velmi nutné uchování hierarchičnosti, soustředění věřících okolo pověřeného kněze a věrnost dílu našeho zakladatele. Stav nouze totiž dává mimořádnou jurisdikci a právo užit mimořádné prostředky, nelegitimizuje však anarchii. Každá armáda, chce-li uspět v boji, se musí semknout okolo svých velitelů. Již Xenofon ve své *Anabázi* popisuje, jaké škody působila vojsku svévole. Ostatně každý muž, který prošel vojenskou službou, ví, jaký důraz na toto výchova k vojenské službě klade. To platí i pro duchovní boj, to je tradiční, patří to neodlučitelně k uspořádání celého stvoření, které je podstatně hierarchické. Proto nejen každý kněz má své představené, ale i každý věřící, který se na nás obrátí a podřídí se našemu pastoračnímu působení, by měl vědět, ke které kapli patří (nemluvím o těch, kteří hledají či si ještě ujasňují své názory). Tam je oltář, na kterém přichází Kristus, aby skrze ustanoveného kněze vykonával svoji vládu nad svěřeným stádcem. Boj tradice je bojem o oltář, o jeho vládu nad společností v jejím hierarchickém uspořádání dle svěřených kompetencí konkrétním nositelům moci církevní i světské – o vládu Krista, který se za nás obětoval. Oltář je naší zástavou, naším životem, tím nejdůležitějším, co v životě máme. Proto musí být i naší hrdostí, k němu se musíme hlásit a dbát o jeho pověst, neboť nám, kněžím i věřícím, i když různým způsobem, byl Boží prozřetelností svěřen, aby zážil pro

všechny, které k němu chce Boží prozřetelnost přivést. Pro oltář, pro službu u něj musíme obětovat to nejdrahocennější jako výraz lásky a úcty, tak učinila chudá vdova v evangeliu, tak konali naši předkové při stavbě katedrál i vesnických kostelů. Pro toho, kdo s vírou výše řečené přijal za své, je pak předmětem lásky a hrdosti i přenosný oltář v pronajatém sále, neboť je výrazem naší věrnosti, neustále plodného mládí naší Matky Církve a nadějí obnovy. Věrnost Bohu je nejdůstojnější ozdobou člověka, která je hodnotnější než ten nejkrásnější architektonický skvost, který novým mešním obřadem ztratil hlavní smysl své existence, protože Bůh v něm již není řádně oslavován.

Boží milostí nám bylo svěřeno už sedm míst, na nichž pravidelně září oltář Hospodinův; je zodpovědností věřících, aby na nich pod vládou kněze činili vše pro to, aby se upevnil, a aby postupem času dle našich možností všude byly jednoho dne zřízeny trvale kaple. Modleme se za naše bohoslovce a za další kněžská povolání, aby na všech místech našeho působení mohla být každou neděli přinášena oběť mše sv. To je to podstatné, pak je dlouho nic, pak ještě nesčetněkrát dlouho nic a pak někde v dáli vše ostatní. Oltář nám dává život, bez oltáře jsme odsouzeni k věčné smrti, kdo nemiluje oltář jako hlavní věc ve svém životě, kdo neputuje celý život k oltáři, ten ztratil podstatu katolické víry.

S kněžským požehnáním

P. Tomáš Stritzko FSSPX

Prohlášení u příležitosti 25. výročí biskupských svěcení

1) U příležitosti 25. výročí svého svěcení považují biskupové Kněžského bratrstva sv. Pia X. za důležité slavnostně vyjádřit svoji vděčnost Msgr. Marcelu Lefebvrovi a Msgr. Antoniu de Castro Mayerovi za hrdinský čin z 30. června 1988, který se nebáli podniknout. Obzvláště chtějí vyzdvihnout dětinou vděčnost svému ctěnému zakladateli, který po tolika letech, během nichž stál ve službě papeže a Církve, neváhal pro

záchranu víry a katolického kněžství na sebe vzít nespravedlivou obžalobu z neposlušnosti.

2) V dopise, který nám zaslal před biskupskými svěceními, napsal: „Zapřísahám Vás, abyste zůstali pevně spojeni s Petrovým stolcem a s římskou Církví, jež je *Mater et Magistra* (matka a učitelka) všech (místních) Církví, a sice v celistvé katolické víře, která je vyjádřena ve vyznáních víry a v *Katechismu Tridentského koncilu*, ve shodě s tím, v čem jste byli vyučeni v semináři. Zůstaňte věrni v předávání této víry, aby k nám přišlo království našeho Pána.“ Tato věta přesně vyjadřuje hluboký důvod jednání, které měl v úmyslu uskutečnit: „Aby přišlo království našeho Pána“, *adveniat regnum tuum!*

3) Podle příkladu arcibiskupa Lefebvra poukazujeme na to, že příčina závažných omylů, jež v současnosti ničí Církev, nespočívá ani tak ve špatném výkladu koncilních textů – „hermeneutika zlomu“ stojí údajně v protikladu k „hermeneutice reformy v kontinuitě“ –, nýbrž v textech samých z důvodu neslýchaného zaměření, které bylo připraveno II. vatikánským koncilem. Toto zaměření se projevuje v jeho dokumentech a v jeho duchu: se zřetelem k „laicistickému a světskému humanismu“, se zřetelem k „náboženství (neboť ono je) člověka, který se činí Bohem“, chtěla Církev, jediná držitelka zjevení Boha, který se stal člověkem, dát poznat svůj nový humanismus, přičemž řekla modernímu světu: „Také my máme, více než kdo jiný, kult člověka“ (Pavel VI., závěrečná řeč 7. prosince 1965). Nyní však stojí tato souběžná existence kultu Boha vedle kultu člověka v radikálním protikladu ke katolické víře, která nás vede k tomu, abychom nejvyšší kult prokazovali pravému Bohu a jeho jednorozenému Synu – Ježíši Kristu, v němž přebývá všechna plnost božství tělesně (Kol 2,9) – a uznávali jeho výlučné panství.

4) Jsme nuceni konstatovat, že tento atypický koncil, který chtěl být pouze pastoračním, nikoliv dogmatickým, zavedl nový druh učitelského úřadu, jenž byl dosud v Církvi neznámý a není nijak zakořeněn v tradici; učitelský úřad, jenž dychtí po smíření liberálních idejí s katolickým učením; učitelský úřad, jenž je proniknut modernistickými zásadami subjektivismu, imanence a neustálého vývoje podle nesprávného pojetí živé tradice. To falšuje podstatu, obsah, úlohu a výkon církevního učitelského úřadu.

5) V důsledku toho již není Kristovo panování pravou starostí církevních autorit, ačkoliv Pánova slova: „Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28,18) zůstávají absolutní pravdou a skutečností. Neuznávat je v praxi vede k tomu, že se již nebude uznávat božství našeho Pána. A tak se na základě koncilu neuznává královská vláda Kristova nad lidskou společností, a dokonce se proti ní bojuje. Církev je postižena tímto liberálním duchem, který se obzvláště otevřeně projevuje v náboženské svobodě, ekumenismu, kolegiálnosti a nové mši.

6) Náboženská svoboda, jak ji předkládá *Dignitatis humanae*, a její padesátiletá praktická aplikace logicky vedou k tomu, že se vtělený Bůh vyzývá, aby se vzdal vlády nad lidmi, kteří se činí Bohem. A to neznamena nic jiného než se zříci Krista. Namísto postoje, který je nesen jadrnou vírou ve skutečnou moc našeho Pána Ježíše Krista, vidíme Církev, která se ostudným způsobem nechává vést lidskou moudrostí a která tolik pochybuje o sobě samé, že od států již nevyžaduje více, než co jí chtějí přiznat zednářské lóže: prosté právo být uprostřed ostatních náboženství, s nimiž se staví na stejný stupeň a která se již neodvážá označit za falešná.

7) Ve jménu všudypřítomného ekumenismu (*Unitatis redintegratio*) a nicotného mezináboženského dialogu (*Nostra aetate*) se zamlčuje pravda o jediné Církvi. Velká část pastýřů a věřících již nevidí v našem Pánu a v katolické církvi jedinou cestu spásy. Proto se mnozí vzdali toho, aby obraceli stoupence nepravých náboženství, a nechávají je v nevědomosti o jediné pravdě. Tento ekumenismus svou snahou o falešnou jednotu doslova usmrtil misijního ducha. Ten až příliš často posláni Církve omezil na zvěstování poselství čistě světského míru a mezilidské úlohy zmírňování bídy ve světě a tak se nechal dostat do vleku mezinárodních organizací.

8) Oslabení víry v božství našeho Pána podporuje rozklad autority v Církvi a zavádí do ní kolegiálního, demokratického a rovnostářskou ideologií nakaženého ducha (srov. *Lumen gentium*). Kristus již není hlavou, od níž se všechno odvíjí, zvláště výkon autority. Nejvyšší pastýř, který již účinně neuplatňuje plnost autority, a biskupové, kteří si v rozporu s naukou I. vatikánského koncilu myslí, že mohou obvyklým způsobem vykonávat plnost nejvyšší moci kolegiálně, s kněžími ochotně

naslouchají „Božímu lidu“, novému vládci, a následují ho. Toto je ničení autority a v důsledku toho úpadek křesťanských institucí ke spáse: rodin, seminářů a řeholních institutů.

9) Nová mše, která nabyla účinnosti roku 1969, umenšuje vyjevení Kristovy vlády skrze kříž („*Regnavit a ligno Deus*“). Ve skutečnosti její obřad stírá a zatemňuje obětí a smírný charakter eucharistické Oběti. Skrytá v pozadí stojí za tímto obřadem nová a falešná teorie velikonočního tajemství (*Mysterium paschalis*). Obojí ničí katolickou spiritualitu, která je založena na oběti našeho Pána na Kalvárii. Tato mše je proniknuta ekumenickým a protestantským, demokratickým a humanistickým duchem, jenž odstraňuje obět' kříže. Představuje nové pojetí „všeobecného kněžství věřících“, které odstraňuje svátostné kněžství kněze.

10) Padesát let uplynulo od koncilu. Ale stále tytéž příčiny trvají a přinášejí tytéž účinky. Takže biskupská svěcení si i dnes uchovávají svoje oprávnění. Je to láska k Církvi, jež vedla arcibiskupa Lefebvra a jež vede jeho syny. Je to stejná touha „předávat dále katolické kněžství v nezkalené ryzosti nauky a v jeho neomezené misionářské lásce“ (Msgr. Lefebvre, *Duchovní průvodce*), kterou je prodchnuto Kněžské bratrstvo sv. Pia X. ve službě Církve, když důrazně prosí římské autority, aby se opět chopily pokladu naukové, morální a liturgické tradice Církve.

11) Tato láska k Církvi objasňuje pravidlo, jež arcibiskup Lefebvre vždy dodržoval: za všech okolností řídit se božskou prozřetelností, aniž by si člověk někdy dovolil ji předbíhat. I my chceme toto pravidlo dodržovat: ať již se Řím brzy navrátí k tradici a k víře všech dob, čímž se obnoví v Církvi pořádek; ať již nám Řím výslovně přizná právo vyznávat víru v celé její úplnosti a zavrňovat bludy, které jsou s ní v rozporu, s právem a povinnostmi se veřejně stavět proti omylům a jejich podporovatelům, i kdyby to byl kdokoliv; to by byl ve skutečnosti počátek znovuzavedení pořádku. V očekávání toho pokračujeme tváří v tvář této krizi, která v Církvi nadále páchá spoušť, v obraně katolické víry. Přítom zůstává naše naděje neotřesitelná, neboť víme na základě bezpečné víry, že „brány pekelné ji nepřemohou“ (Mt 16,18).

12) Jsme pevně rozhodnuti řídit se výslovnou výzvou našeho milovaného a ctěného otce v biskupském úřadu: „Moji milí přátelé, buďte mou útěchou v Kristu Ježíši, zůstaňte pevní ve víře, věrní pravé mešní Oběti, pravému a svatému kněžství našeho Pána pro triumf a ke cti Ježíše na nebesích i na zemi“ (*Dopis biskupům*). Kéž nám trojjediný Bůh na přímluvu Neposkvrněného Srdce Mariina udělí milost věrnosti v biskupském úřadu, jež jsme přijali a který chceme vykonávat ke slávě Boží, pro vítězství Církve a spásu duší.

Ecône, 27. června 2013, na svátek Panny Marie Ustavičné pomoci

Msgr. Bernard Fellay
Msgr. Bernard Tissier de Mallerais
Msgr. Alfonso de Galarreta

Otázka jurisdikce biskupů a kněží FSSPX v dnešní Církvi

P. Aleš Hakl FSSPX

Úvod

Kněžské bratrstvo sv. Pia X. (FSSPX), založené arcibiskupem Marcelem Lefebvrem na základě oficiálního dekretu Msgr. Françoise Charriéra, biskupa z Freiburgu, ze dne 1. listopadu 1970 a potvrzené pochvalným listem Kongregace pro duchovní, je dílem Církve a vzniklo v jejím lůně zcela legálně, tj. v souladu s církevním právem, a s ohledem na okolnosti svého vzniku bylo nadáno i právem své členy inkardinovat, tj. včleňovat, aby mohli legálně vykonávat svoji kněžskou moc. Pozdější sankce ze strany Říma jak proti Msgr. Lefebvrovi (suspence *a divinis*, tj. zákaz vysluhovat svátosti včetně kněžského svěcení, nakonec z důvodu biskupských svěcení v roce 1988 i domnělá exkomunikace jeho samého, spolusvětitele Msgr. de Castro Mayera a čtyř vysvěcených biskupů), tak i proti celému Kněžskému bratrstvu sv. Pia X. (jeho oficiální zrušení), což s sebou nese také domnělou nedovolenost svěcení kněží FSSPX a jejich domnělou suspenzi, jsou pro svoji nezákonnost, protiprávnost a

nespravedlnost nicotné a od počátku neplatné. „Protože svévolné, nespravedlivé a protiprávní zrušení, jež naši společnost postihlo, je nicotné a neplatné, existuje společnost i nadále... Z téhož důvodu jsou tresty uložené členům Bratrstva rovněž nicotné a neplatné, protože nadále vede svůj normální život. Podvod a tyranie nevytvářejí žádné právo“ (Msgr. Marcel Lefebvre, 27. dubna 1987; in: *Cor unum* č. 27/červen 1987).

To ovšem nic nemění na skutečnosti, že Kněžské bratrstvo sv. Pia X. oficiálně (byť protiprávně) není v současné Církvi uznáno, resp. kanonicky regulováno, tudíž jeho biskupové a kněží, byť nikdo nemůže zpochybnit platnost jejich svěcení, jsou oficiálně považováni za svěcené nedovoleně, za suspendované a jejich příslušnost k FSSPX nezakládá a neumožňuje jejich oficiální inkardinaci. Protože nemají kanonické pověření od příslušných nositelů řádné jurisdikční moci v Církvi, nejsou ani nositeli řádné (popř. obvyklé propůjčené) jurisdikce (tedy pravomoci vykonávat biskupské a kněžské úkony) na základě kanonického pověření. Jurisdikce je přitom podle božského ustanovení nutná k tomu, aby duchovní (nositel svátosti kněžského svěcení – jáhen, kněz nebo biskup) dovoleně, a v některých případech i platně, vysluhoval svátosti, uděloval svátostiny, rozhodoval v rámci pastorační péče a vůbec vykonával jakékoliv veřejné duchovní funkce ze svěcení. Když duchovní jurisdikci nemá (z důvodu kanonických trestů nebo laicizace), nesmí za normálních okolností tyto úkony vykonávat (popř. nejsou ani platné).

Jak je tomu tedy s jurisdikcí biskupů a kněží FSSPX? Tento článek si klade za cíl jednoznačně dokázat, že tradiční katoličtí biskupové a kněží z důvodu mimořádné situace v Církvi dostávají od Církve pro duchovní pomoc věřícím také mimořádnou jurisdikci, jež doplňuje (nahrazuje) chybějící jurisdikci oficiální, a proto vysluhují svátosti a konají další duchovní úkony pro svoje věřící platně i dovoleně.

Pojem a význam církevní jurisdikce, doplnění jurisdikce

Jurisdikce¹ – vládní moc v Církvi, která v sobě zahrnuje moc církevně-zákonodárnou, církevně-soudní i církevně-exekutivní. Přísluší jen osobám duchovním a podkladem jejím je moc svěcení. Týká se buď jen

oboru svědomí, nebo veřejného, nebo obojího. Jurisdikce je buď **řádná** (*ordinaria*), nebo **propůjčená** (*delegata*).

Jurisdikce řádná je vždy spojena s úřadem, tkví v samotném úřadě. Je dvojitá:

1) **vlastní** (*ordinaria propria*) je ta, která je vykonávána z titulu úřadu vlastním jménem, a

2) **svěřená** (*ordinaria vicaria*) je ta, která je sice vykonávána vlastním jménem, ale v zastoupení osoby jiné, mající řádnou vlastní jurisdikci, jako např. papež mocí svěřenou vykládá božské zákony, generální vikář zastupuje biskupa, apoštolský vikář zastupuje biskupa římského. Kdo má jurisdikci řádnou, a to ať vlastní, či svěřenou, nazývá se kanonicky *Ordinarius* [počeštěně **ordinář**]. Řádná jurisdikce může být vykonávána jen nad vlastními podřízenými.

Jurisdikce propůjčená je jurisdikce daná vždy jen osobě, nikoliv úřadu. Propůjčená jurisdikce jen pro určitý případ je zvláštním **pověřením** (*jurisdictio mandata*). Podle kanonických předpisů lze delegovanou jurisdikci dále propůjčit a nazývá se *subdelegata*.

Papež má jurisdikci pro obojí obor na celém světě, diecézní biskupové pod autoritou papeže mají obojí jurisdikci v mezích vlastní diecéze a nad vlastními diecézany i mimo diecézi.

Farář má jurisdikci jen pro obor svědomí (*forum conscientiae seu poli*) v mezích svěřené farnosti. V oboru veřejném jurisdikce musí být propůjčená Sv. stolcem nebo biskupem a určitá pověření poskytuje *Kodex*, např. s úřadem faráře propůjčuje určité pravomoci jakožto farářova práva vyhrazená.

Jurisdikce je nutná k tomu, aby nositel kněžského svěcení vykonával jakékoliv církevní úkony na základě kněžského svěcení **dovoleně**. V některých případech je jurisdikce dokonce podmínkou k tomu, aby byl úkon vůbec **platný** – to je případ svátosti pokání a svátosti manželství.

Církevní právo předvídá dále výjimečnou možnost doplnění (nahrazení) jurisdikce v určitých mimořádných případech, kdy výše uvedená obvyklá jurisdikce chybí. Toto **doplnění (suplování) jurisdikce** je druhem delegace (propůjčení jurisdikce), jejíž zvláštnost spočívá v tom, že někdo, kdo jako takový jurisdikční moc nemá, ale přesto učiní úkon, k němuž je jurisdikční moc nutná, tuto jurisdikci při uskutečnění úkonu obdrží, ale jen tím způsobem, že ji ihned po provedení úkonu nebo

vyřízení záležitosti opět ztrácí.² Doplnění se může uskutečnit jak v případě chybějící jurisdikce řádné, tak i v případě chybějící jurisdikce propůjčené.³

V následujících odstavcích si ukážeme, že právě institut doplnění jurisdikce je kanonickým klíčem k úspěšnému řešení otázky jurisdikce kněží FSSPX.

Nouzový stav v Církvi a církevní právo

Kodex kanonického (tj. církevního) *práva*, ani starý (z roku 1917), ani nový (z roku 1983), výslovně nepředvídá situaci, a proto ani neupravuje postup v takové situaci, kdy věrní katoličtí kněží pro svou pravověrnost, lnou k církevní tradici a úsilí posluhovat věřícím svátostmi v katolickém ritu nejsou formálně uznáváni a čelí pronásledování uvnitř Církve ze strany oficiální církevní hierarchie, tj. od samotných nositelů řádné církevní jurisdikce. Právě taková situace ale existuje v současné době obecně v katolické Církvi, a sice v důsledku zhoubného vlivu II. vatikánského koncilu a z něho pramenících dalekosáhlých změn v církevní nauce a kázni, jejichž důsledkem je postupující zesvětšování, liberalizace, demokratizace, protestantizace a celkový rozklad církevního života a nekontrolované šíření herezí; zásadní úlohu v příčinách a v pokračující existenci této situace sehrála a sehrává zejména nejvyšší církevní hierarchie liberálního a modernistického ražení, která se v souvislosti s koncilem a v jeho důsledku chopila moci v Církvi a ovládla rozhodující církevní pozice, aby zásadně změnila charakter Církve ve smyslu odklonu od tradice.

Stávající, výše popsaná situace v dnešní Církvi je stavem těžké krize fungování Církve ve všech jejích podstatných funkcích, nutných pro spásu duší – v oblasti úřadu učitelského (hlásání katolické víry), úřadu kněžského (posvěcování duší vysluhování svátostí) i pastýřského (vedení věřících k řádnému křesťanskému životu a ke spáse); jedná se tedy o obecný stav (který však zná zajisté i výjimky) závažných škod pro Církev a bezprostředního nebezpečí pro katolické věřící spočívající v ohrožování věčné spásy jejich duší vinou řádných pastýřů Církve – je to **stav obecné církevní nouze**.

Církevně právní důkazy doplnění jurisdikce ve stavu církevní nouze

Kanonické východisko – analogie

Abychom se vyhnuli jakékoliv svévoli, subjektivismu a nadbytečnému zobecňování a zjednodušování, je třeba se kromě obecného (nicméně jistého) zakotvení našich argumentů v ustanoveních Božího zjeveného zákona, týkajících se ekonomie spásy, založení Církve, její ústavy a jejího účelu, v maximální možné míře opřít o pozitivní církevní zákony (které jsou vydávány oficiální, Bohem chtěnou a ustanovenou lidskou církevní autoritou), přestože jejich platnost a závaznost není absolutní, abychom legitimitu naší činnosti a existenci mimořádně suplované (tj. doplněné, nahrazené) jurisdikce tradičních kněží dokázali a podpořili co nejpřesvědčivěji a co nejkonkrétněji, tj. vycházejíce ze samotných pozitivně právních ustanovení církevního zákoníku. Pro tuto pozitivně církevněprávní argumentaci tedy využíváme ustanovení jak *Kodexu kanonického práva* z roku 1917 (dále též jen „CIC“), tak i nového *Kodexu kanonického práva* z roku 1983 (dále též jen „CIC1983“).

V současném, pozitivně právně výslovně neřešeném mimořádném stavu nouze v Církvi je třeba využít ustanovení can. 20 CIC (can. 19 CIC1983): „Jestliže nějaká právní věc – s výjimkou trestní – není výslovně upravena obecným nebo partikulárním zákonem nebo právním obyčejem, je nutno ji rozhodnout pomocí (resp. nutno vzít předpis ze) zákonů upravujících obdobné záležitosti, dále použitím obecných právních zásad při uplatnění kanonické umírněnosti, dále pomocí právního pojetí a praxe římské kurie a společného a ustáleného názoru odborníků.“ Jinými slovy, uvedené ustanovení *Kodexu* dovoluje pro řešení církevně právně neupravených otázek, tj. včetně otázky zde pojednávané, použití **analogie** (tj. výkladu na základě podobnosti; *per similitudinem*), a to jednak tzv. **analogie zákona** (*analogia legis*), tj. dovození pravidla jednání přiměřeně situaci podle toho, jak to činí existující ustanovení zákona (zde *Kodexu kanonického práva*) upravující podobné situace, jednak **analogie práva** (*analogia iuris*), tj. stanovení pravidla jednání na základě obecných základních zásad celého (církevně) právního řádu, ve spojení s tzv. **kanonickou umírněností**.

Platné normy upravující podobné záležitosti

Kodex kanonického práva výslovně předvídá doplnění (suplování) chybějící jurisdikce Církvi v těchto případech:

- doplnění jurisdikce (výkonné moci) pro vnější i pro vnitřní obor v případě obecného omylu a v případě kladné a důvodné pochybnosti co do práva nebo skutku (can. 209 CIC; can. 144 CIC1983);
- doplnění chybějící jurisdikce pro jednání na základě pověření mocí (delegace), které bylo vykonáno pouze pro vnitřní obor a z nepozornosti až po uplynutí doby pověření (can. 207 §2 CIC; can. 142 §2 CIC1983);
- pozastavení zákazu udělovat svátosti a svátostiny nebo konat úkony z moci řízení pro dobro duší (can. 2261 a can. 2284 CIC; can. 1335 CIC1983);
- doplnění jurisdikce kněze, který nemá pověření udílet svátost smíření, aby platně a dovořeně rozhřešoval kajícíky, kteří jsou v nebezpečí smrti, od kterýchkoliv nápravných trestů a hříchů (can. 882 CIC; can. 976 CIC1983);
- doplnění jurisdikce zpovědníka k prominutí trestu exkomunikace nebo interdiktu *latae sententiae* pro vnitřní obor v naléhavém případě (can. 2252 CIC; can. 1375 CIC1983).

Všechny výše uvedené pozitivní normy nejprve obecně jednoznačně **potvrzují možnost a skutečnost suplované jurisdikce**; vyplývá z nich totiž, že v určitých mimořádných případech, kdy řádná jurisdikce chybí, a přitom je nutná buď jen k dovolenosti, anebo dokonce i k platnosti úkonu, obdrží pro konkrétní úkon nositel svěcení od Církve jako takové mimořádně jurisdikci suplovanou (doplněnou), takže nedostatek jeho řádné jurisdikce doplňuje sama Církev (*Ecclesia supplet*), což daný úkon činí platným i dovořeným.

Z uvedených ustanovení dále vyplývá jejich smysl ve všech jimi výslovně předvídaných situacích (v nebezpečí smrti, v případě obecného omylu, kladné a důvodné pochybnosti či v osobně naléhavých případech), tj. to, co je základním důvodem uplatnění suplované jurisdikce: je to **obecné dobro duší věřících**. Z toho plyne pravidlo, že Církev vždy doplňuje (resp. dává) jurisdikci, když to vyžaduje dobro věřících, neboť si přeje, aby předpisy vyžadující jurisdikci, které

pozitivně platí za účelem správného a prospěšného uplatňování církevní moci, nebránily dobru duší.

Obecné zásady církevního práva

Vzhledem k tomu, že pozitivní církevní právo nemá účel samo v sobě a nemá absolutní, nezávislý charakter, ale naopak je pouze prostředkem autoritativního výkladu, konkretizace a uplatnění Boží vůle a co nejlepšímu naplňování účelu a úkolů Církve, takže musí vždy odpovídat Božímu zákonu a sloužit uctívání Boha a spáse duší,⁴ lze formulovat ve vztahu k pojednávané otázce jurisdikce tyto obecné základní zásady církevního práva (resp. jeho platné kodifikace):

- **Spása duší je nejvyšším zákonem** (*salus animarum suprema lex*). Tato zásada je výslovně uvedena v can. 1752 CIC1983, který (ve zde nepodstatné souvislosti s otázkou přeložení faráře) obecně stanoví, že se bere zřetel na „spásu duší, která musí být nejvyšším zákonem v Církvi“. Pokud by tedy jakýkoliv konkrétní pozitivní předpis s ohledem na okolnosti nespravedlivě bránil spáse duší, potom není závazný a je dovoleno přiměřené náhradní řešení.
- **Svátosti jsou určeny pro lidi** (*sacramenta propter homines*). Tuto zásadu konkrétně formuluje can. 682 CIC takto: „Laici mají právo přijímat od duchovenstva, podle předpisů církevní kázně, duchovní dobra a hlavně pomocné prostředky nutné ke spáse.“ Can. 213 CIC1983 má následující znění: „Křesťané mají právo obdržet od pastýřů Církve pomoc z duchovních hodnot Církve, hlavně z Božího slova a svátostí.“ Toto právo věřících, jehož naplnění je důležité pro spásu jejich duší, je natolik zásadní, že v případě nouzové situace, kdy pro věřící nelze snadno a bez nebezpečí obdržet katolické svátosti od nositele řádné či delegované jurisdikce, musí mít možnost je obdržet platně a dovoleně i od kněze bez jurisdikce, jemuž pro tyto případy Církev mimořádně jurisdikci doplní.

Kanonická umírněnost

Kanonická umírněnost (*aequitas canonica*) je principem aplikace norem kanonického práva za účelem vyloučení nepřiměřené tvrdosti pozitivních předpisů. Umírněnost (*aequitas, epikeia*) obecně představuje mírný výklad zákona podle úmyslu zákonodárce, který předpokládá

v určitém mimořádném případě nepoužít předpis platného práva, pokud by z jeho přísného uplatnění vyplynulo něco škodlivého nebo obzvláště tíživého.⁵ Kanonická umírněnost spočívá konkrétně v tom, že se zohledňují zvláštní okolnosti dotyčného právního případu, uplatňuje se mírnost a křesťanská láska, ale rovněž se neztrácí ze zřetele spása nesmrtelných duší a obecné blaho Církve.⁶

Ze zásady kanonické umírněnosti tedy pro tradiční kněze v otázce jurisdikce vyplývá, že pozitivní předpisy, které by jim jinak znemožňovaly platně a dovoleně poskytovat věřícím duchovní pomoc, se vzhledem k mimořádné nouzové situaci neuplatní a těmto kněžím Církve potřebnou jurisdikci k duchovním úkonům doplňuje. Církev totiž nechce, aby kněží a věřící trpěli jejími pozitivními předpisy, které by upíraly ve stavu nouze věrným kněžím jurisdikci, kterou by za normálního stavu trvale měli nebo ji mohli snadno získat. Kromě toho platí obecná morálně teologická zásada, že **pozitivní zákon nezavazuje za velmi nepříznivých okolností** (*lex positiva non obligat cum gravi incommodo*).

Shrnutí

Vzhledem k tomu, že se církevní hierarchie z velké části odchýlila od katolické víry a věřící od ní nemohou obdržet žádnou duchovní pomoc, aniž by tím ohrozili svou víru (tj. za obecného nouzového stavu), nemůže být pochybnosti o tom, že to, co Církev propůjčuje v nebezpečí smrti a v jiných naléhavých případech, rozšiřuje potřebným způsobem ve prospěch věřících i na jiné nouzové situace (*a fortiori*, tj. tím spíše, na nouzovou situaci hluboké celocírkevní krize), takže na základě analogie a kanonické umírněnosti doplňuje jurisdikci věrných kněží, pokud se jim nespravedlivě nedostává obvyklé jurisdikce řádné, kterou by za normální situace vlastnili ze samého práva, nebo propůjčené (delegované).

Jako potvrzení skutečnosti, že tradičním kněžím s ohledem na nouzovou situaci zcela logicky a nepochybně v souladu s církevním právem náleží mimořádná jurisdikce, řekl Msgr. Lefebvre dne 24. února 1977 v Ecône v odpovědi na otázku stran jurisdikce kněží FSSPX toto: „Přirozené a nadpřirozené zákony, tj. Desatero a kanonické právo, jsou všechny zaměřeny k životu. Proto zákonodárce předvídal, že v nebezpečí smrti a zvláště při hrozící ztrátě nadpřirozeného života či také v naléhavých případech, v nichž se musí použít nezbytných prostředků k zachování nadpřirozeného života, jsou prostřednictvím práva poskytnuty pravomoci

těm, kteří mají v zásadě způsobilost je získat. (...) Je tedy normální, a dokonce nutné, aby kněží těchto mimořádných pravomocí používali k tomu, aby spěchali na pomoc duším, které byly ponechány v nouzi a hrozí jim záhuba.“⁷

Doplňující poznámka

Výše uvedené závěry o suplování jurisdikce tradičních kněží v dnešní Církvi jsou jisté a spolehlivé za předpokladu, že obecný nouzový stav v Církvi, který ohrožuje víru a spásu duší, skutečně existuje.

Nicméně i v případě, že bychom si existencí objektivního nouzového stavu nebyli jistí, jen bychom jej důvodně, zejm. na základě jednotlivých konkrétních případů závažných prohřešků a zanedbávání důležitých povinností církevních autorit, předpokládali, je propůjčení suplované jurisdikce jisté, a to vzhledem k existenci přinejmenším **kladné a důvodné pochybnosti co do práva** podle ustanovení již zmíněného can. 209 CIC (resp. can. 144 CIC1983: „Při obecném omylu co do skutku nebo práva a také v případě kladné a důvodné pochybnosti co do práva nebo skutku doplňuje Církev výkonnou moc řízení jak pro vnější, tak pro vnitřní obor.“). **Kladná** (pozitivní) pochybnost je přítomna tehdy, jestliže skutečně existuje důvod se domnívat, že jurisdikce je udělena.⁸ Pochybnost je opravdu **důvodná**, jestliže pro ni existuje přiměřeně důležitý důvod.⁹ Protože za těchto okolností Církev supljuje mj. nejen v zájmu obecného dobra, nýbrž i v zájmu toho, kdo jurisdikční úkon koná, aby se netrápil neustálými pochybnostmi, je tedy v tomto případě z každého rozumného důvodu **dovoleno** uplatnit případně doplněnou jurisdikční pravomoc, tak jako je rovněž dovoleno se z jakéhokoliv rozumného důvodu obrátit na kněze s prosbou, aby odpovídající jurisdikční úkon vykonal.¹⁰ Co je zde řečeno o pochybnosti, lze stejně dobře rozšířit i na případ, kdy někdo má subjektivní **jistotu**, že potřebnou jurisdikci vlastní, za předpokladu, že tato jistota spočívá na důležitém důvodu, tedy nikoliv na *ignorantia crassa vel supina* (tj. zaviněné či chtěné neznalosti).¹¹ Tak jako nikdo nemůže popřít častá závažná provinění a hrubou nedbalost členů hierarchie současné Církve, tak také nemůže nikdo popřít existenci této kvalifikované pochybnosti, a tudíž ani doplnění jurisdikce podle zmíněného ustanovení *Kodexu*.

Vycházíme-li z existence zmíněné pochybnosti co do práva, je jistota udělení jurisdikce dále podpořena principem zakotveným v can. 15 CIC (resp. can. 14 CIC1983), který stanoví: „Zákony – včetně zneplatňujících

nebo stanovujících nezpůsobilost – nezavazují při právní pochybnosti.“ Předpisy stanovující neplatnost (nedovolenost) úkonu řízení pro nedostatek jurisdikce jsou zákony tento úkon zneplatňující, resp. stanovující nezpůsobilost jednatelů je (platně či dovoleně) vykonat, proto se k nim při právní pochybnosti nemusí přihlížet. Církev tedy v těchto případech zcela jistě doplňuje jurisdikci, jež *de facto* chybí.

Dovolenost a oprávněnost biskupských svěcení bez papežského pověření

Otázka dovolenosti a oprávněnosti biskupských svěcení čtyř biskupů FSSPX, která vykonal arcibiskup Marcel Lefebvre spolu se spolusvětitelem biskupem Antoniem de Castro Mayerem dne 30. června 1988 v Ecône (jakož i eventuálních budoucích biskupských svěcení v FSSPX), si s ohledem na závažnost problematiky zaslouží zvláštní pozornost.

Specifická závažnost legitimacy biskupského svěcení obecně vychází z toho, že tato legitimita souvisí s apoštolským charakterem Církve a je podle božského práva (s ohledem na Kristovo ustanovení) dána jen tehdy, jestliže kandidát svěcení je vybrán a vysvěcen k jednotě s ostatními biskupy v Církvi v čele s papežem jakožto hlavou a současně na základě papežova souhlasu a pověření (mandátu), přinejmenším implicitního (tj. mlčky daného či rozumně předpokládaného). Pokud tyto podmínky nejsou splněny, a biskupské svěcení je tudíž nelegitimní, postrádá takové biskupské svěcení **formální apostolicitu** (apoštolskou poslušnost) a jedná se o schismatický akt, jenž narušuje jednotu Církve; v případě sice platného, ale nelegitimního biskupského svěcení jde jen o materiální apostolicitu (mimo společenství s papežem a Církví).

V případě biskupských svěcení vykonaných Msgr. Lefebvrem v roce 1988 však fakticky a formálně žádný papežův souhlas ani mandát ke svěcení nejen že nebyl udělen, ale papež dokonce výslovně tato svěcení odmítl. Tato skutečnost může logicky vést k mylnému závěru, že tato biskupská svěcení byla nelegitimní, resp. schismatická, a že měla za následek uvalení automatické exkomunikace na jejich aktéry (to je ostatně stále platné oficiální stanovisko Říma).

Fakticky a formálně se zdánlivá nedovolenost a neoprávněnost těchto svěcení dovozuje z těchto skutečností:¹²

- 1) **Platné církevní právo.** Současné pozitivní církevní právo vyžaduje pro dovolenost každého biskupského svěcení výslovné pověření papežem (can. 953 CIC, resp. can. 1013 CIC1983: „Vysvětit někoho na biskupa smí biskup pouze tehdy, když je jisté, že k tomu dal papež příkaz.“); nestačí tedy již toliko implicitní souhlas papeže, jak tomu bylo od raných dob Církve až do středověku. Tato pozitivní regulace je navíc ještě posílena trestem exkomunikace *latae sententiae* (tj. samotným činem) za biskupské svěcení bez papežského mandátu, který byl pro tento případ zaveden dekretem Posvátného Officia z 9. srpna 1951 a převzat do nového *Kodexu* (can. 1382 CIC1983: „Biskup, který bez papežského pověření vysvětit někoho na biskupa, a rovněž ten, kdo od něho přijímá biskupské svěcení, upadá do exkomunikace nastupující bez rozhodnutí představeného, vyhrazené Apoštolskému stolci.“). Původní úprava starého *Kodexu* ukládala za takový čin pouze trest suspenze (can. 2370 CIC).
- 2) **Výslovný papežský zákaz.** Msgr. Lefebvre a ostatní zúčastnění obdrželi od papeže prostřednictvím vyslanců vyjádření výslovného zákazu biskupských svěcení ve formě napomenutí, resp. varování, s poukazem na výše uvedené souvislosti a následky takového kroku z hlediska církevního práva.

Jakkoliv je problematika dovolenosti a oprávněnosti jmenovaných biskupských svěcení specifická, přičemž je spojena s potřebou vyjasnit dodatečné otázky, je klíč k jejímu řešení v zásadě stejný jako u ostatních církevních úkonů kněží a biskupů FSSPX vyžadujících jurisdikci. Základem a důvodem legitimacy biskupských svěcení je všeobecný nouzový stav v Církvi, jenž je v rozporu s pravým dobrem Církve a ohrožuje spásu duší. Protože bylo nutno za situace církevní krize k zachování katolické tradice v nauce a svátostech zajistit i do budoucna svěcení tradici věrných kněží (popř. dalších biskupů), obdržel světitel Msgr. Lefebvre se spolusvětitelem Msgr. de Castro Mayerem při faktické absenci řádné jurisdikce a výslovného papežského pověření pro tato svěcení jurisdikci mimořádně Církvi doplněnou a rovněž mimořádný

apoštolský mandát. Tento závěr se opírá o uplatnění již výše podrobně rozebrané analogie (výslovně pozitivně upravené can. 20 CIC, resp. can. 19 CIC1983), jakož i o základní zásady celého církevního práva (rovněž i pozitivně zakotvené), vyjadřující samotný účel Církve (tj. spása duší a od něho odvozené právo věřících na svátosti a ostatní duchovní dobra).

Co se týká výše uvedených zvláštních důvodů údajné nelegitimity svěcení (neexistence výslovného papežského mandátu a naopak výslovný papežský zákaz), jedná se o skutečnosti, které s ohledem na nouzovou situaci nejsou účinné, a tudíž nepředstavují žádnou překážku dovolenosti, a sice konkrétně z těchto důvodů:

Ad 1) Ustanovení *Kodexu* o nutnosti výslovného papežského pověření k dovolenému biskupskému svěcení je pozitivním předpisem církevního práva a jako takový nemá absolutní závaznost. Jako každý pozitivní zákon včetně církevních musí být i toto ustanovení „rozumnou směrnicí k obecnému dobru“¹³, tj. nesmí být v rozporu s Božím zákonem, vyššími zásadami (spásou duší) a obecným dobrem Církve, a proto ztrácí závaznost, jakmile by u něho tento rozpor nastal. Vzhledem k objektivní existenci obecného nouzového stavu v Církvi a z něho vyplývající nezbytné potřeby vysvěcení tradici věrných biskupů jak pro Církev jako takovou, tak pro zajištění budoucnosti Kněžského bratrstva sv. Pia X., přičemž řádného papežova souhlasu dle pozitivního práva nebylo možno dosáhnout (neboť sám nositel papežského úřadu je jednou z hlavních příčin tohoto nouzového stavu a jeho obecnou existenci neuznává), se toto pozitivní ustanovení *Kodexu* neuplatní a pro legitimitu biskupských svěcení není závazné, neboť škodí obecnému dobru Církve a ohrožuje spásu duší (rovněž podle principu kanonické umírněnosti – viz výše). Božský zákon, nutný pro formální apostolicitu těchto svěcení, je zachován v úmyslu světitelů a svěcenců světit, resp. být vysvěceni pro dobro Církve k jednotě s ostatními biskupy a papežem jakožto hlavou s tím, že *de facto* nespravedlivě chybějící papežský mandát je mimořádně Církvi doplněn (suplován) obecným výrazem papežské vůle, jakou má nositel papežského úřadu jakožto Kristův náměstek mít (tj. dle Boží vůle chránit dobro Církve a pracovat na spásu duší).

Ještě evidentnější než samo suplování papežského mandátu je neexistence domnělé exkomunikace a neplatnost její deklarace jakožto následku biskupských svěcení. Jestliže se ustanovení can. 953 CIC, resp.

can. 1013 CIC1983, jako podmínka dovolenosti svěcení neuplatní, logicky nemohou nastoupit ani sankční následky stanovené za jeho porušení – tedy exkomunikace *latae sententiae* (ale ani žádné jiné tresty). Avšak i kdybychom teoreticky připustili, že uvedené ustanovení závazné bylo, a svěcení bylo pro nedostatek papežského příkazu proto nedovolené, uplatní se v případě, že uznáme alespoň existenci nějaké, byť relativně nouzové situace nebo nesnáze (což může stěžít někdo popřít), beztrestnost podle ust. can. 1323 Nr. 4 CIC1983 (jemuž odpovídá can. 2205 §2 CIC), který stanoví: „Žádnému trestu nepodléhá ten, kdo v době, kdy porušil zákon nebo příkaz, porušil zákon nebo příkaz donucen vážným strachem, i když pouze relativně vážným, nebo z nutnosti nebo závažné nesnáze, pokud však skutek nebyl vnitřně špatný nebo nesměřoval ke škodě duší.“ Domnělá exkomunikace tedy již z tohoto důvodu nemohla tímto skutkem nastoupit. Tím méně byla tato svěcení schismatickým aktem, neboť jednoznačná a výslovná vůle zúčastněných byla vysvětit biskupy právě pro dobro katolické církve v jednotě s papežským stolcem a jako opora papežství v plnění jeho poslání.

Ad 2) Výslovný papežův zákaz biskupských svěcení, jako ostatně všechny jeho pozitivní individuální právní akty (zákazy, příkazy, směrnice, nařízení apod.), podléhají stejným kritériím hodnocení jako pozitivní církevně právní předpisy, které jsou neplatné (resp. neúčinné či nezávazné), pokud jsou zjevně nespravedlivé a škodlivé, tj. v rozporu s Božím zákonem, s obecným dobrem Církve a spásou duší (viz *ad 2*). Suarez píše: „Jestliže [papež] nařídí něco, co se prohřešuje proti dobrým mravům, není nutno jej poslechnout; jestliže se pokusí učinit něco, co je v rozporu se zřejmou spravedlností a obecným dobrem, bude správné se mu protivit...“¹⁴. Vzhledem k tomu, že tento papežův zákaz směřoval proti dobru Církve a spáse duší (a nebylo možno rozumně očekávat nápravu), byl špatný a nespravedlivý, tudíž neplatný a nezávazný a jeho nerespektování nepředstavuje překážku doplnění apoštolského mandátu a legitimacy biskupských svěcení.

Shrneme-li výše uvedené skutečnosti a závěry, můžeme konstatovat, že světitelé a svěcení biskupové nejen že platně nepropadli trestu exkomunikace ani žádnému jinému trestu, ale biskupská svěcení vykonali, resp. byli vysvěceni na biskupy dovoleně, právoplatně a

oprávněně, tedy zcela legitimně, a to vzhledem k neúčinnosti pozitivních omezení a přítomnosti mimořádného, Církví doplněného implicitního apoštolského mandátu z důvodu nezbytné nutnosti vyvolané nouzovým stavem Církve. P. Pozzera z Fanjeaux (Francie) již před biskupskými svěceními napsal: „Ta nejsou možná bez dovolení papeže. Tento souhlas je dán implicitně, jestliže je jeho odepření nespravedlivé a nutnost pro spásu duší je zjevná.“¹⁵ Dokud bude existovat stávající nouzová situace v Církvi, jsou dány stejné důvody legitimacy případných dalších biskupských svěcení.

Výše uvedené závěry jsou vyjádřeny rovněž v *Mandatum apostolicum*, které bylo 30. června 1988 předneseno u příležitosti biskupských svěcení a jehož plné znění zde uvádíme:¹⁶

„Máte papežské pověření?“

„Máme.“

Máme je od římské Církve, která je stále věrná svatým, od apoštolů převzatým podáním a která nám předepisuje, abychom tato svatá podání, to znamená svěřený poklad víry, věrně předávali k dosažení spásy.

Na základě skutečnosti, že od II. vatikánského koncilu až do dnešního dne se autority římské Církve nechávají řídit duchem modernismu, a proto, jednajíce v rozporu s posvátnou tradicí, »zdravého učení nesnášejí, nýbrž ... od pravdy sluch svůj odvracejí a obracejí se k bájím«, jak říká sv. Pavel ve svém Druhém listě Timotheovi (4,3–5), pokládáme všechny od těchto autorit uložené tresty a nápravná opatření za neplatné a nicotné.

Avšak také já »jsem již vydáván v obět' a čas mé smrti nastává« (tamtéž, verš 6). Slyším duše, které ke mně volají, aby jim byl dán Chléb života, jímž je Kristus. Tudíž, protože je mi líto zástupu (srov. Mt 15,32), mám krajně závažnou povinnost předat svoji biskupskou milost těmto předrahy kněžím, aby mohli nadále udělovat milost kněžství mnohým a svatým klerikům, kteří budou vyučováni podle svatých podání Církve.

V souladu s tímto pověřením svaté, vždy věrné římské Církve vyvolujeme tyto zde přítomné kněze za biskupy svaté římské Církve jakožto pomocné biskupy Kněžského bratrstva sv. Pia X., a sice:

P. Bernarda Tissiera de Mallerai,

P. Richarda Williamsona;

P. Alfonse de Galarretu;

P. Bernarda Fellaye.““

Povaha doplněné jurisdikce biskupů a kněží FSSPX

Msgr. Lefebvre napsal 27. dubna 1987 (*Cor unum* č. 27/červen 1987): „Zatímco moc z kněžského svěcení (*potestas ordinis*) pozbyt nelze, uděluje se moc řídicí (jurisdikce) prostřednictvím kanonického pověření. Protože my žádné kanonické pověření nemáme, nemáme ani žádnou jurisdikci na základě pověření. Přesto nám Církev jurisdikci na základě práva uděluje, totiž s ohledem na povinnosti věřících posvěcovat se milostí ze svátostí, kterou by mohli obdržet jen těžko nebo možná neplatně, kdyby ji neobdrželi od nás. Dostáváme tedy jurisdikci případ od případu, abychom přišli na pomoc duším, jež jsou v tíži.“

Církví suplovaná jurisdikce našich biskupů a kněží z důvodu nouzového stavu v Církvi se vyznačuje těmito znaky:

- Má spíše personální (osobní) než teritoriální (územní) povahu. Nositeli této mimořádné doplněné jurisdikce jsou všichni biskupové a všichni kněží, kteří věrně zachovávají tradici, a sice k dovolenému a platnému výkonu biskupských a kněžských úkonů výkonné moci, když se na ně v souvislosti s nouzovým stavem v Církvi věřící obrátí nebo je žádají o duchovní pomoc. „Proto... se musíme především vydávat tam, kde nás volají, a nesmíme vyvolávat dojem, jako kdybychom měli nějakou všeobecnou jurisdikci nebo jurisdikci pro některou zemi či oblast. [...] Při současném stavu věcí nás božská prozřetelnost vyzývá jít tam, kam jsme voláni. To je jediná platná odpověď, kterou můžeme dát autoritám, jež nám vyčítají, že něco zakládáme nebo (duchovně) sloužíme“ (Msgr. Lefebvre, 27. dubna 1987; in: *Cor unum* 27/červen 1987)
- Není trvalá, ale je Církví poskytována *ad hoc*, tedy pro každý jednotlivý případ, a také vykonávána v každém jednotlivém případě (*per modum actus*) sloužení mše svaté, udělení kněžského svěcení či jiné svátosti nebo výkonu ostatních biskupských a kněžských funkcí učitelských, posvěcujících či pastýřských; je závislá na potřebách věřících s ohledem na nouzový stav.
- Uplatní se dokonce i v případě, kdy fakticky a konkrétně žádný nouzový stav není, neboť dostačuje skutečnost obecného

nebezpečí podle analogie (dovolené can. 20 CIC, resp. 19 CIC1983 – viz výše) ke can. 21 CIC, jenž zní takto: „Zákony vynesené k odvrácení obecného nebezpečí zavazují, i když v jednotlivém případě nehrozí nebezpečí.“ Navíc obvykle existuje alespoň kladná a důvodná právní pochybnost ohledně udělení jurisdikce kněžím (viz výše), popř. kladná a důvodná skutková pochybnost týkající se konkrétního nebezpečí (s ohledem na obecnou krizi), proto se uplatní suplování jurisdikce podle can. 209 CIC (resp. can. 144 CIC1983).

- Biskupové FSSPX mají status světících biskupů, nepřísluší jim tedy žádná teritoriální (územní) jurisdikce, neboť tu může udělit jen papež. (Jejich svěcení bylo platné, legitimní a nezbytně nutné pro obecné dobro Církve, aby bylo možno i do budoucna zajistit pokračování díla katolické tradice; i když byl nesouhlas Říma se svěceními nespravedlivý a protiprávní, a tudíž neúčinný, nic to nemění na tom, že jim fakticky obvyklá jurisdikce chybí, zejména pak neobdrželi žádnou jurisdikci územní.) Vlastní však nezbytnou doplněnou jurisdikci, aby mohli vykonávat pravomoci spojené s biskupským stavem, včetně případných nových biskupských svěcení.

Závěr

Předložený rozbor spolehlivě dokazuje, že biskupové a kněží FSSPX, byť nemají obvyklou (řádnou či delegovanou) jurisdikci, přesto vysluhují svátosti a konají všechny ostatní církevní úkony moci učitelské, posvěcující i pastýřské ve prospěch věřících platně, dovoleně a regulérně na základě jurisdikce mimořádné, kterou jim pro každý tento úkon doplňuje (supluje) Církev. Když se tedy na nás obrátí (nebo trvale obracejí) věřící právě proto, že si chtějí zachovat pravou katolickou víru, že chtějí být vedeni a vzděláváni v plnosti tradiční katolické nauky a kázně a že se chtějí posvěcovat svátostmi a získávat svátostiny v tradičních, skutečně katolických a jistě platných obřadech, potom jako jim naši kněží poskytují na základě této mimořádné jurisdikce duchovní péči platně i dovoleně, tak také oni tuto duchovní péči v každém jednotlivém případě platně a dovoleně přijímají.

¹ Merell, Jan, a kol.: *Malý bohovědný slovník*. Praha 1963, s. 223n.

² Wernz-Vidal: *De personis*, n. 379; cit. dle: Jone, Heribert: *Gesetzbuch der lateinischen Kirche*. I. Band. Paderborn 1950, s. 237.

³ Tamtéž.

⁴ Srov. Lev XIII.: encyklika *Immortale Dei*.

⁵ Prümmer, Dominicus M.: *Manuale theologiae moralis*. Tomus I. Freiburg i. B. 1935, n. 231, s. 154.

⁶ Jone, *op. cit.* sub 2, s. 48.

⁷ Lefebvre, Msgr. Marcel: *Satans Meisterstück. Ecône angesichts der Verfolgung* (německý překlad francouzského originálu *Le coup de maître de Satan. Ecône face à la persécution*). Martigny 1978, s. 48.

⁸ Jone, *op. cit.* sub 2, s. 240.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ Cappello: *Summa Iuris Canonici*, n. 269, 6, 2; cit. dle: Jone, *op. cit.* sub 2, s. 240.

¹¹ Creusen in *Nouvelle Revue Théologique* 1931, s. 922; cit. dle: Jone, *op. cit.* sub 2, s. 240.

¹² Srov. Mura, Gérard: *Bischofsweihen durch Erzbischof Lefebvre*. Zaitzkofen 1992, s. 79.

¹³ Srov. Tomáš Akvinský: *Summa theologica*, I-II, q. 90, a. 4, corp.

¹⁴ Suarez, Fr.: *Opera omnia* V. Paříž 1856, s. 29 (lib. 1, cap. 7, n. 1); cit. dle: Mura, *op. cit.* sub 12, s. 80.

¹⁵ *Lettre de M. l'abbé Pozzera au sujet du sacre*; in: *Bulletin Officiel de district de France*, Nr. 21 (únor 1988), s. 10; cit. dle: Mura, *op. cit.* sub 12, s. 37.

¹⁶ Cit. dle: Mura, *op. cit.* sub 12, s. 161n.

Odpustkový řád

Odpustky pro zemřelé:

Od 1. do 8. listopadu lze získat plnomocné odpustky pro duše v očistci návštěvou hřbitova spojenou přinejmenším s vnitřní modlitbou za ně.

2. listopadu lze získat tytéž odpustky při návštěvě kostela nebo veřejné kaple, pokud se tam pomodlíme na úmysl Svatého otce *Vyznání víry* a *Otče náš*.

K tomu musí být splněny řádné podmínky pro plnomocné odpustky:

- svatá zpověď do osmi dní předem nebo potom (stačí jedna pro více odpustků);
- svaté přijímání (nejlépe v den získání odpustků, ale stačí i jiný den; pro jeden plnomocný odpustek je nutné jedno sv. přijímání);
- modlitba na úmysl Svatého otce;
- zřeknutí se dobrovolné náklonnosti ke každému, i lehkému, hříchu.

(Předepsané modlitby je nutné, není-li uvedeno jinak, se modlit ústně.)

Denně lze získat pouze jeden plnomocný odpustek, který lze buď formou přimluvy přivlastnit konkrétnímu zemřelému, nebo dle Božího úradku obecně duším zemřelých.

POŘAD BOHOSLUŽEB NA ŘÍJEN – LISTOPAD

Růženec a možnost svaté zpovědi vždy půl hodiny před Mší sv.

BRNO-ČERNOVICE

Kaple Královny posvátného růžence, Faměrovo nám. 26

Každá neděle	– 10.00	– Mše sv. (1., 3. a 5. v měsíci chorální a po ní svátostné požehnání)
Každé úterý	– 18.00	– Mše sv. s lidovým zpěvem
4. 10.	– 17.30	– 1. pátek – Mše sv. s lidovým zpěvem
5. 10.	– 8.00	– 1. sobota – Mše sv. s lidovým zpěvem
1. 11.	– 17.30	– Svátek Všech svatých
2. 11.	– 8.00	– Recitované requiem
	– 10.00	– Chorální requiem
Ostatní dny	– 8.00	– Mše sv.

Růžencová slavnost

od 5. do 6. října

15.00 – přednáška: P. Luděk Čekavý – Květnová „perla Krušnohoří“

17.30 – nešpory a výstav Nejsvětější Svátosti – celonoční adorace

10.00 – Mše sv. a závěrečné požehnání

PRAHA

Praha-Michle, Michelská 1/7, Domov Sue Ryder

6. a 20. 10.
3. a 17. 11. – 10.00 – Mše sv. (chorální)

FRÝDEK-MÍSTEK

Kulturní a sportovní areál Sokolík, Hlavní 109

20. 10. – 10.00 – Mše sv. (chorální)

Zámecké nám. 1251, 1. patro

3. a 17. 11. – 10.00 – Mše sv. (chorální)

PARDUBICE

Dům techniky Pardubice, nám. Republiky 2686

13. a 27. 10.
10. a 24. 11. – 10.00 – Mše sv. (chorální)

SPOJIL, Pod Habřím 56

2. 11. – 17.30 – Requiem

ČESKÉ BUDĚJOVICE

Metropol, Senovážné náměstí 2

13. a 27. 10.
10. a 24. 11. – 10.00 – Mše sv. (chorální)

UHERSKÝ BROD

Hřbitovní kaple, Starý hřbitov

6. a 20. 10.
3. a 17. 11. – 17.30 – Mše sv. (chorální)
2. 11. – 10.00 – Chorální requiem

ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

*Dům kultury, Dolní 183/30, vstup levým bočním vchodem – v průběhu
Mše sv. bude zamčeno*

12. a 19. 10.
9. a 23. 11. – 16.00 – Mše sv. (chorální)

Naše internetové stránky: <http://fsspx.cz>

Telefon na prioritát: 548 210 160

Dárcovské konto:

Název účtu: **CREDIDIMUS CARITATI**

Měna účtu: **CZK**

Č.Ú. **258469826**

Kód banky: **0300**